

แบบฟอร์มการเขียนแบบถอดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้าน นวัตกรรม

1. ชื่อ-สกุล ผู้เล่าเรื่อง อ.สุริยะใส กตะศิลา คณะวิชา/หน่วยงาน วิทยาลัยนวัตกรรมการศึกษา

2. ชื่อ-สกุล ผู้บันทึก อ.สุริยะใส กตะศิลา คณะวิชา/หน่วยงาน วิทยาลัยนวัตกรรมการศึกษา

3. บทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้เล่าเรื่อง

อาจารย์ประจำรายวิชา ทฤษฎีผู้นำและจิตวิทยา LOP 431

ผู้อำนวยการสถาบันปฏิรูปประเทศไทย (สปท.)

4. เรื่องที่เล่า

ผู้นำกับธรรมาภิบาล กรณีโครงการขนาดใหญ่ของรัฐ

5. บริบทหรือความเป็นมาของเรื่อง

เนื่องจากสภาพสังคมการเมืองไทยปัจจุบัน ผู้นำต่างก็ถูกวิจารณ์ว่า ขาดธรรมาภิบาลในการปกครองและการบริหารงานเป็นเหตุให้ไม่ได้รับความไว้วางใจจากสังคม เป็นที่มาของการถูกตรวจสอบและคัดค้านต่อต้านจากประชาชนอยู่เนืองๆ ความรู้ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการจึงเป็นเหตุให้เกิดวิกฤตความศรัทธาที่ประชาชนมีต่อผู้นำ จนถึงขั้นที่ประชาชนมีการชุมนุมต่อต้าน คัดค้านรวมถึงขับไล่โครงการต่างๆ ของรัฐออกจากพื้นที่ นักศึกษาจึงควรเรียนรู้ทฤษฎีผู้นำที่ดี ผู้นำแบบประชาธิปไตยมีคุณธรรม จริยธรรม ตามหลักธรรมาภิบาล ผู้เล่าเรื่องได้จำลองสถานการณ์โดยสมมติให้นักศึกษาเป็นผู้นำ มีอำนาจตัดสินใจ และให้นำทฤษฎีผู้นำที่มีหลักธรรมาภิบาล มาประยุกต์ใช้ในการตัดสินใจ แก้ไขปัญหา เพื่อให้การใช้อำนาจได้รับความชอบธรรม ความไว้วางใจจากประชาชน

6. วิธีการขั้นตอน หรือกระบวนการที่ทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จ

6.1 ศึกษาถึงหลักการสำคัญของผู้นำแบบประชาธิปไตย ที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนและความหมายวิธีการของหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการผู้นำกับธรรมาภิบาล

6.2 เตรียมตัววางแผน กำหนดเนื้อหา ข้อมูล สถานการณ์ให้นักศึกษามีส่วนร่วม โดยสมมติให้นักศึกษาเป็นผู้มีอำนาจ ที่ต้องตัดสินใจอนุมัติโครงการสำคัญๆ ระดับประเทศ เช่น การพิจารณาอนุมัติ โรงไฟฟ้าถ่านหินเพื่อแก้ไขปัญหาพลังงานความมั่นคง ในภาวะที่นักศึกษาเป็นผู้นำมีอำนาจ นักศึกษาจะพิจารณาจัดการแก้ไขปัญหาตัดสินใจอย่างไร เพื่อให้เกิดความโปร่งใส เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนและมีการต่อต้านน้อยที่สุด

7. เทคนิคหรือกลยุทธ์ที่ทำให้เกิดความสำเร็จ

ผู้เล่าเรื่องใช้กระบวนการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยพยายามตั้งคำถาม ชักชวนให้ผู้เรียนได้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ตั้งข้อสังเกต ตั้งคำถาม เช่น การผลักดันนโยบายอนุมัติโรงงานไฟฟ้าถ่านหินเพื่อแก้ไขปัญหาพลังงานเพื่อความมั่นคงว่า การอนุมัติโครงการดังกล่าว ผู้เรียนมีขั้นตอน ความคิดเห็น วิธีการ ความคิด หลักคิดประการใด

ในการบริหารจัดการทั้งก่อนและหลังอนุมัติโครงการ เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการถกเถียงแลกเปลี่ยน หาคำรู้ ข้อมูล ศึกษาถึงความเป็นไปได้ และการบริหารจัดการกับแรงต้าน และแรงกดดันทางสังคมที่เกิดขึ้น

8. ผู้ที่มีส่วนร่วมทำให้เกิดความสำเร็จ และบทบาทของบุคคลนั้น

8.1 ผู้เล่ามี PowerPoint / ภาพประกอบ / คลิปวิดีโอ / ตัวอย่างโครงการ นโยบายสาธารณะ และอื่นๆในการจัดการเรียนการสอน

8.2 นักศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนและบางคนนำประสบการณ์ที่สัมผัสจริงมาแลกเปลี่ยนถอดบทเรียนกันในห้อง

9. อุปสรรคหรือปัญหาในการทำงาน และแนวทางในการแก้ปัญหา/อุปสรรคดังกล่าว

ความสามารถในการเชื่อมโยงทฤษฎีผู้นำด้วยหลักธรรมาภิบาลสู่การปฏิบัติจริงของผู้เรียนยังไม่สามารถสร้างได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยังไม่สามารถเข้าใจสถานการณ์ได้อย่างเป็นรูปธรรม ผู้เล่าจึงใช้วิธีนำนักศึกษาลงพื้นที่จริงเพื่อสัมผัสกับปัญหาและสถานการณ์จริง

10. ผลลัพธ์หรือความสำเร็จที่เกิดขึ้นคือ

ผู้เรียนส่วนใหญ่ได้มีความรู้และประสบการณ์ในการตัดสินใจ ได้เรียนรู้ถึงภาวะการณ์ของการเป็นผู้นำที่ดี มีหลักธรรมาภิบาล ในการบริหารจัดการแก้ไขปัญหา และผู้เรียนเห็นถึงผลกระทบและปัญหาที่ผู้นำขาดธรรมาภิบาลปฏิเสธ การมีส่วนร่วมของประชาชนจนทำให้ขาดความชอบธรรม จนเกิดความผิดพลาด ความสูญเสียในหลายๆด้าน หลักธรรมาภิบาลจึงเป็นหลักการสำคัญที่สร้างการมีส่วนร่วมและทำให้การตัดสินใจแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการเป็นไปด้วยความสมดุลและถูกต้องชอบธรรม

11. การเรียนรู้ของผู้เล่าเรื่องจากประสบการณ์ความสำเร็จดังกล่าว

ประสบการณ์จากการเข้าร่วมขบวนการเคลื่อนไหวของภาคประชาสังคม เพื่อตรวจสอบ ถ่วงดุล เข้าไปมีส่วนร่วม พิทักษ์สิทธิประชาชน สิทธิชุมชน ต่อการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ของรัฐ และประสบการณ์จากการเป็นผู้นำในการบริหารองค์กรเคลื่อนไหวภาคประชาสังคม ร่วมสร้างขบวนการภาคประชาสังคมที่เข้มแข็งเพื่อตรวจสอบ ถ่วงดุลอำนาจรัฐและสร้างหลักธรรมาภิบาลในสังคม

12. สมรรถนะ (ความรู้ ทักษะ หรือทัศนคติ) ของผู้เล่าเรื่อง

เกิดความรู้ความเข้าใจความชำนาญการ ได้เพิ่มสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอน ในการอธิบาย หรือ การตั้งโจทย์ ยกตัวอย่างกรณีศึกษาต่างๆ เช่น โรงไฟฟ้าถ่านหิน หรือ นโยบายสาธารณะอื่นๆ การเชื่อมโยงระหว่างทฤษฎีวิชาการกับเหตุการณ์และสถานการณ์ที่เป็นจริงในสังคม

13. ผลงานเชิงประจักษ์ของผู้เล่าเรื่อง คือ

การเข้าร่วมต่อสู้กับชาวบ้าน ชุมชน ภาคประชาสังคม ร่วมสรุปถอดบทเรียนกับขบวนการองค์กรภาคประชาสังคมต่างๆ เป็นวิทยากร เขียนบทความลงสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมบริหารจัดการของภาครัฐ ธุรกิจ เอกชนและภาคประชาสังคม